

Gratisprinsippet – en enkel forklaring

§ 2-15 i Opplæringslova sier følgende:

"Elevane har rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring. Kommunen kan ikkje krevje at elevane eller foreldra dekkjer utgifter i samband med grunnskoleopplæringa, til dømes utgifter til undervisningsmateriell, transport i skoletida, leirskoleopphald, ekskursionar eller andre turar som er ein del av grunnskoleopplæringa."

Dette har av mange skoler blitt tolket til at det kun er tillatt å reise på skoletur dersom skolen/kommunen betaler alt. Det er ikke riktig. Følgende tre punkter gjelder:

- 1) Skolene har anledning til å arrangere turer som en del av opplæringen, og departementet oppfordrer til dette (§ 2-3 i Opplæringslova samt Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse 6/8-2015)
- 2) Finansieringen kan skje ved at:
 - a) Skolen/kommunen betaler. Kommunene får årlig ca.48 mill i statlig støtte (statsbudsjettet kap.225 post 66).
 - b) Dugnad (Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse 6/8-2015), og
 - c) Egenbetaling for mat (Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse 6/8-2015)
- 3) Dersom skolen ikke ønsker å stå som arrangør for turen, så er det likevel rom for å tillate tur i skoletiden ved å gi elevene fri i inntil 2 uker (§ 2-11 i Opplæringslova).

23. august 2016
Bjørn Arntzen